

Mariborski živalski sejem v torek dne 10. maja. Prignanih je bilo 9 konj, 13 bikov, 119 volov, 254 krav in 15 telet; skupaj 450 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 3.75 do 4.25; poldebili voli Din 3 do 3.50; plemenski voli Din 2 do 3; biki za klanje Din 3 do 4; klavne krave debele Din 2.25 do 4; plemenske krave Din 2 do 2.25; krave za klobasarje Din 1.25 do 1.75; mlada živina Din 3.50 do 5; teleta Din 5 do 6; prodanih je bilo 190 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 6 do 12; meso od bikov, krav in telic Din 4 do 6; telečje meso I. vrste Din 10 do 12; telečje meso II. vrste Din 6 do 8; svinjsko meso sveže Din 8 do 16.

Tiger pod pisalno mizo.

V Ganjam okrožju v angleški Indiji raztrgajo tigri in pantri letno najmanj 400 oseb. Domačini po teh džunglah so uverjeni, da živi duša raztrganega dalje v telesu tigra ali pantra. Zver ustreliti, pomeni v očeh Indijcev toliko, kakor zakriviti drugič smrt sorodnika ali znanca. Sorodniki onega Indijca, ki je postal žrtev zveri, sporočijo šele dolgo po nesreči krvavi slučaj. Nobeden od domačinov pa noče pokazati belemu človeku kraja, kjer se je odigrala žalostna igra, da bi ne šel in ustrelil živalskega krovloka.

Očividec, ki je preživel 10 let v indijskih džunglah kot predstojnik gozdarske uprave, je objavil pred kratkim tale doživljaj s kraljem džungle — tigrom.

»Dospel sem s tovarišem v Iskagundum, kjer je dvosobno uradno poslopje iz ilovice in pokrito s slamo. V teh neznošno vročih krajih je mogoče pregledovati uradne knjige le od zjutrajnega svita do poldne in na večer. Med opoldanskimi urami se poskrijejo celo domačini pred vročino.

Drugega dne proti večeru, ko sem se mudil v omenjenem kraju, je nastala nevihta, ki je onemogočila vsako delo

zunaj na prostem. Zgodaj je legla tema na zemljo, s tovarišem sva se potegnili vsak v svojo sobo, da bi pregledovala uradne zapiske ob svitu petrolejke. Moja pisalna miza je bila blizu vrat. Zato pljen v delo, sem naenkrat začutil v nosu oster vzduh. Ko pogledam proti vratom, mi je zastalo skoro srce od groze. Velikanski tiger je bil od mene oddaljen komaj za laket.

Vsaka sekunda je bila zame za celo življenje odločujočega pomena. Bilo mi je pri srcu kakor miški, katera ne more uteči mački. Z obupno naglico sem se pognal skozi odprta vrata, jih še zaklenil, nato sem se zgrudil od prestane strahu. Tri metre proč v drugi sobi je delal mirno pri pisalni mizi moj tovariš. Toliko sem si le opomogel, da sem obvestil o groznem obisku prijatelja, ki je sklical služinčad in gozdarje.

Kaj je bilo storiti? Tudi najbolj drzen lovec na tigre bi se ne upal postaviti razjarjeni zveri v bran v ozki sobi. Zabarikadirali so okna ter vrata in nato odprli duri le toliko, da je lahko gozdar vsaj nekoliko polukal skozi odprtino v sobo, v kateri je še vedno brlela svetiljka. Šele po skrbnem ogledovanju je zapazil, da leži tiger mirno pod pisalno mizo in maha jezno z repom. Nato smo zaklenili vrata, izrezali v nje luknjo in skozi to je oddal gozdar strel v zver. Komaj se je razblinil pok, je odmevalo iz sobe nepopisno premetavanje mize, omar, stolov in sploh cele opreme. Petrolejka je padla na tla in ugasnila brez eksplozije.

Po kakih desetih minutah pa je postalo v sobi vse zopet tiho. Odprli smo previdno nekoliko vrata, a nismo videli ničesar, ker je bilo temno kakor v rogu. V očigled težko ranjenemu tigru vrata čisto odpreti, bi bila blaznost in gotova smrt. Sklenili smo, da bomo pogledali v sobo skozi luknjo, katero bomo napravili skozi strop. Načrt smo tudi izvedli. Skozi odprtino na stropu smo spustili v izbo gorečo leščebko in ob svitu smo videli, da leži v kotu tiger nepremično. Radi previdnosti je oddal

gozdar še en strel in šele nato so se upali nekateri možje v sobo.

Preiskali smo ubito zver, bila je tigra, in dognali, da je bila pred dnevi žeranjena od strela v trebuh, kjer je že bilo vse zgnojeno in bi bila vsaka druga žival že davno poginila. Omamljena od notranjih bolečin je poiskala tigra zatočišče pred nevihto. Njene bolečine so morale biti tako silovite, da se ni zbla niti luči, ampak si je le hotela poiskati prostor, kjer bi bila poginila na suhem.»

Selnica ob Dravi. Oživila je zopet narava. Toplo spomladansko solnce ograva sleherno bilko, ki mu vrača hvaležno s proti nebu se dvigajočo glavico. In z življenjem narave je oživelo in se prebudilo iz spanja tudi življenje naše »Čitalnice«. Napolnjuje se zopet društvena dvorana z mladino polno moči in nad. Prvi in glavni znak dela je, da zopet redno posluje knjižnica vsako nedeljo in praznik po pozni sv. maši. Nabavila si je precejšnje število novih knjig, ki so izšle v raznih zbirkah. Zato prav vljudno vabimo vse prijatelje dobre knjige, da segajo v obilnem številu po njih! Izobrazimo si srce in um! Da bo življenje »Čitalnice« res slično življenju narave spomladi, vsak dan lepše in bogatejše, naj bo tudi mladina »Čitalnice« vedno bolj in bolj plemenita! Na praznik sv. Rešnjega Telesa popoldne priredi »Čitalnica« našim dobrim mamicam »Materinski dan«. Na sporedu bodo deklamacije, slavnostni govor č. g. Fr. Kolenca, tajnika K. A. iz Maribora, in krasna igra s petjem v štirih dejanjih »Dve materi«. — Pridite vsi, da izkažemo hvaležnost svojim mamicam; posebno ste vabljene mamice, da vidite, kako vas ljubimo! Vstopnina 4, 2 in 1 Din.

»Slovenski Gospodar« stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtno 9 Din.

Mož z 260 nevestami.

Višek glede sleparstva z ženitvami je dosegel ameriški zavarovalni agent Emanuel Tuma, ki je bil zadnje dni aretiran v okolici moravskega mesta Brno. Zaprti je pričeval v 60 listih oglasa, da išče nevesto. Izdaljal se je za inženerja in višjega uradnika. Na objavljene oglase je prejel 260 ženitvenih ponudb. Med ponudnicami so bile tudi poročene žene, ki so se že ukvarjale z načrti ločitve in ponovne možitve. Ko je obiskal Tuma zopet eno od svojih »nevest«, ga je zadela usoda. Nevesta mu je že bila posodila 10.000 čehoslovaških kron. Ker pa je že bil Tuma v okraju ome-

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

21

(Dalje.)

Nič boljša nego po drugod je bila posmrtna usoda na kugi pomrlih v spodnjih krajih. Grajska oblast in ljudje so se tolažili v mesecih grozne kužne košnje, da bodo že pozneje prenesli kosti nesrečnih žrtev v blagoslovljeno zemljo. Marsikaj se v nevarnosti ter stiski obljudi, na kar pozneje človek tako rad pozabi. Za kosti kužnih mrličev se ni nikdo zmenil. Veliko je bilo, če se je orač na njivi ognil groba s plugom, navadno pa so orali kar po stari navadi. Izorane kosti so zložili kje ob robu njive, da so strašile po dnevi in posebno še v nočeh. Ema je komaj pregovorila škofove oskrbnike, da so razpisali nagrade v denarju in vinu vsem onim, ki bodo po poljih zbrane človeške kosti lepo prepejli na pokopališča, kjer bodo blagoslovljene in pokopane v skupne grobove. Denar in vi-

no sta vlekla in le na ta način so prišli na kugi pomrli tudi do počitka v blagoslovljeni zemlji.

Mnogokje ob Sotli naletimo na skupino njiv, ki se imenujejo »grobšček« ali »groblje«. Na grobljah pravijo polju od vasi Dolnja Buča do gozdička pred župno cerkvijo Sv. Petra na Bučah. Tukaj sta izkopala kosti okužencev z drugimi pomagači doljnobučka kmeta Kostajšek in stari Gnus. Gnus se je bil naluckal ob tej priliki grajskega vina. Vsled starosti in preobilne pijače ga je zadela pri pogrebnem opravilu kap, da je padel mrtev po mrljskih okostjih. Ljudje so zavpili prestrašeni na ves glas in odbežali v trdni veri, da je oplazila kuga starca. Ob robu njive je bila kravja vprega, s katero so odvažali kosti na Buče na pokopališče. Nikdo se ni več zmenil za mrtvega Gnusa, ne za od gladu mukajoči kravi v jarmu. Živali sta odveleli zavrti voz v gozdič, zadeli ob drevo in poginili od gladu. Bolj ko sta mukali kravi od gladu bolj je bilo celo okolico strah, da drvi v kraj kuga, na katero so bili ljudje jedva nekoliko pozabili in si opomogli od neizprosne morije. Šele po celih tednih za opisanim dogodkom,

Nove knjige.

Dr. Mihael Opeka: Očetov klic. Sedem govorov o katoliški akciji. Cena 10 Din, s poštnino 11. Din. Naš največji govornik se je s svojo znano temeljitostjo lotil tudi po sv. Očetu zapovedane katoliške akcije, ki je zdaj v sveti Cerkvi pač eno najbolj perečih vprašanj. Pojasnjuje nam to akcijo, kako jo naj vršimo z molitvijo, ne samo zase, ampak tudi za druge, z vzgledom, z besedo doma, v društvih, v tovarnah, z naročanjem dobrih listov, z dobrodelnostjo, s katero so tudi v naših časih veliki možje kakor dr. Karel Sonnenschein v Berlinu dosegli ogromne uspehe, z duhovnimi vajami — posebno lepo poglavje, ki jih sedanji sveti Oče tudi tako toplo priporoča. Stori nekaj v tem oziru lahko vsak, vsaj v svoji družini. »Kakršne bodo družine, taka bo družba človeška. Božje kraljestvo mora priti najprej v hiše in domove, potem bo zajelo tudi ulice in ceste« (str. 31). »Vse polno je poti za to setev. Če se ustaviš laži in daš pričevanje resnici,« pravi kardinal Faulhaber, »če se zavzameš za dostojnost v javnem življenju, če zavrneš hujskanje zoper škofa, če braniš pravice Cerkve v šoli, si apostol katoliškega gibanja« (str. 34). Torej vsi so poklicani na delo za katoliško akcijo; zato bo knjiga vsem potrebna.

Glas Slovenke iz Rusije.

Neka slovenska gospa je prejela iz Rusije od Slovenke, ki se je s svojim možem Rusom izselila na Rusko, naslednje slovensko pismo. Pismo je bilo pisano 7. februarja tega leta in se glasi:

»Draga naša botra! Prav iskreno Vas vsi štirje pozdravljamo in Vas prosimo, da bi nam oprostili, ko Vas s tem pismom spet nadlegujemo. Močno me žalosti, da sem Vam poslala že tri ali štiri pisma, pa žal nisem še dobila nobenega odgovora. Ne vem, ali prihajajo pisma v Vaše roke ali ne. Najbrže ne, kajti upam, da bi mi bili odgovorili vsaj malo, ko sem tako prosila odgovora.

Danes se spet zatekam k vaši milosti. Upam, da nas ne zavržete v takih težkočah in zadregah. Mi vsi trpimo la-

koto. Če se ne poboljša, se menda nikdar več ne vidimo, ker nas čaka smrt od lakote. Dosedaj smo se še kolikor toliko preživljali. Kadar imamo kruh, ga jemo; če ga pa ni, smo pa brez njega. Odslej naprej pa že ni več upanja, da bi še bilo mogoče dobiti kaj kruha, ker je silno drag. Mi pa nimamo denarja in ničesar, kar bi mogli prodati. Moja obleka, ki mi je še ostala, tukaj ni v modi. Zato je ne morem prodati. Zdaj vsak prodaja vse kar ima, pa ni pri kom kupovati. Vsak hoče jesti. Delavce tudi od dela odpravljajo in iz mesta, ker se jih je mnogo v mesta nabilo. Tudi moj mož je že dvakrat hodil v mesto dela iskat. Da bi se vsaj čez zimo preživel. Pa ni mogoče najti stanovanja, niti za njega samega. Povsod je vse napolnjeno. Če pa ne oznaniš, kje stanuješ, te ne vzamejo na delo.

Draginja raste že nekaj let. Jajca na primer stanejo 10 komadov od 5 do 7 rubljev; kravje maslo funt od 10 do 11 rubljev, mleko liter 2.20 do 2.50 rublja, pečen kruh 1 in pol kg do 2 kg stane 8 rubljev, pa ga težko najdeš na trgu, po pekarnah in prodajalnah prodajajo kruh samo za mestne delavce na karto. Moka je zelo draga in jo je težko dobiti. Sladkorja v naši prodajalni od meseca junija lanskega leta že ni bilo več itd. Sploh Vam ni mogoče vsega popisati. Daj Bog, da bi vsaj to pismo dobili in mi odgovorili. Mi vsi Vas ponižno prosimo, da bi nam poslali, ako je mogoče, po pošti vsaj črnega posušenega kruha. Pisala bi domov materi in očetu, pa si mislim, da bi težko prenesli take žalostne novice od vas. Zato tudi upam, da jim Vi ne razložite vsega natanko, da jim ne bi še moje težave prikrajšale življenja. Ne morem si misliti, kaj je vzrok, da ne dobivajo mojih pisem. Saj sem jim že večkrat pisala. Vam sem že davno hotela pisati in Vas prositi pomoči, pa si nisem upala. Zdaj sem se vendar odločila ter se zatekla k Vaši milosti in upam, da Vaša dobrotljiva roka tudi zdaj no odreče pomoči. Če bi Vam ne mogli v življenju povrniti, naj

pa Vam ljubi Bog poplača vse Vaše do-brote!

K temu življenju pa imamo zdaj še tudi hudo zimo, velik mraz, še hujsi pa so tod neznosti vetrovi, ki noč in dan neprenehoma pihajo. Šivanja letos ni nič, ker ni nič blaga. Pri nas na selu zdaj nihče ne misli na obleko, ampak samo na živež, najbolj pa na kruh. Sedem vrst daleč od naše vasi je bila posejana koruza. Tja je hodil moj mož po zimi iskat ostankov. Zdaj jih pa ni več, pa tudi preveč mrzlo je še in s snegom jih je zasulo.

Čeprav je letos lepo obrodilo zrnje, pa tudi krompir je bil zelo debel in mnogo ga je bilo, pa ga niso dali iz »arteli«. (Artela je zadruga.) Odpravili so vse nekam na postajo. Zdaj ljudje prevevajo pleve, da bi se vsaj do leta mogli preživeti. Pa zelo malo tega poslednjega zrna, ki so ga prej toliko kuram sipali, smo že davno prejeli. A ta moka je bila zelo črna in grenka kakor pelin, zaradi raznovrstnih trav in njihovega zrna. Zdaj pa sklenem svojo slabo pisavo ter Vas še enkrat prav lepo prosim, da ne zamerite slabi pisavi, posebno pa ne temu, da sem si upala Vas nadlegovati s takim pismom.

Prav ponižno Vas še enkrat prosimo, ako bi bilo mogoče poslati nam vsaj suhega kruha...« Slede še pozdravi in podpis.

Vprašanja in odgovori.

F. S. v V. Kako postanem lesni trgovec, ki bi dobavljal les direktno tvrdkam? — Tak nasvet je težko dati, ker morate to znati, kako se les prodaja. V tem času tudi velike tvrdke ne naročajo lesa. Za trgovanje izven države morate znati trgovske predpise, jezik itd. Kadar bodo ljudje uvideli, da je samo združništvo njihova rešitev, pa bodo svojemu združništvu posvetili vse sile, bodo tudi zadruga za prodajo lesa pomagale kmetu, da bo svoje blago direktno prodajal.

A. J. v B. Opuščena občinska cesta, ki jo je hotel nekdo brez potrebe uporabljati, je bila po

ko je priromala zadeva s starim Gnusom in kravami do ušes podsreškega oskrbnika, so opravili njegovi hlapci delo pogrebcev in zatrli med Bučani trepet pred — kugo!

X. POGlavJE.

Iz dosedanjega poteka povesti smo lahko uvideli, kako tesno je združevala Slovence in Hrvate nevarnost. Skupno so se lotili zadnjega boja za staro pravdo. Kosila in morila je istočasno med obema bratom črna smrt — kuga. Najbolj pa so bili navezani na medsebojno pomoč v dobi turške nevarnosti. Malokdo v Evropi je toliko trpel od polumeseca kakor ravno Slovenci ter Hrvati. Ramo ob ramu so se borili proti neprestanim turškim navalom, jih odbijali, zaustavljali in so se tolikokrat skupno maščevali nad turško roparsko družaljo z vpadi v njeno ozemlje.

Za boljše umevanje naslednjega poglavja treba omeniti, da so zasedli l. 1354. Turki polotok Galipoli in so postali s to zasedbo odločujoče gorje za celo Evropo. Leta 1371. so premagali Srbe na Marici in jim je prinesla zmaga južno Srbijo do

Kosova. Bitka na Kosovem polju leta 1389. je napravila Turke za gospodarje severne Srbije. V drugi polovici 15. stoletja so si podjarmili vse še na videz samostojne srbske države z Bosno, Hercegovino in Črno goro vred. Sava in Donava sta postali severna meja mogočne turške države. Po osvojitvi južnih balkanskih držav so prodirali Turki z neugnano silo na Ogrsko, Hrvatsko in ropali, morili, požigali po slovenskih deželah in odvajali žensko in moško mladino v sužnost. Ako bi bili odrekli v časih splošnega turškega zmago-slavja še Hrvati in Slovenci, bi se bil moral podati sultanu Dunaj in za njim bi bili okusili Nemci, kak sosed da je verolomni Turčin.

Turki se niso držali navade, da bi bili napovedovali velike vojne, manjše napade ob meji pa so organizirali bosanski paše po svoji tolovajski volji in so pridivjali na plenitve povsem nepričakovano. Da bi bili naši slovenski in hrvatski predniki vsaj nekoliko varni vred turškimi presenečenji, so si uredili sami poročevalsko službo.

Skraja so opazovali ob hrvatsko-turški meji priprave ter gibanje turških čet posebnih ogledni-

njene izvoljenke, je obiskal od tamkaj še druge neveste po okoličih. V Godingu pri Brnu je zadel na nevesto, kateri je izvalil 2000 kron. Ko je pa tirjal od ženske še večjo vsoto, se je obrnila zakonaželjna po nasvetu sorodnikov na orožništvo, ki je Tumo prijelo baš v trenutku, ko si je pustil izplačati večjo denarno vsoto od druge neveste. Po aretaciji so našli v sleparjevem stanovanju seznam od njega osleparjenih ženskih žrtev, ki znaša čisto čedno število 200.

Bilanca svetovne vojne.

Na podlagi statističnih podatkov mednarodnega urada za delo so sestavili strokovnja-

občini z banovinskim dovoljenjem črtana. Srezi načelnik je na svojo roko zopet zahteval jo otvoriti. Ali se lahko kam pritožim? — Pravico imate se pritožiti na bansko upravo. Lahko pa seveda na podlagi banske odločbe nastopite zoper vsakega, ki vozi po vašem, s tožbo za motenje posesti.

F. J. v T. Pred pričami sem dal aro za posest in se naselil. Sedaj dotični noče izpolniti pogodbe. Ali naj svet obdelujem? — Svet obdelujete, njega pa tožite na izpolnitev pogodbe.

J. A. v P. Kupil sem kot trgovec živino, med tem je cena padla. Ne morem prevzeti. Ali zgubim aro? — Če kmetje samo aro obdržijo, bodite zadovoljni. Oni lahko zahtevajo, da jim živino odkupite po dogovorjeni ceni, ali povrnete škodo, ki je za nje nastala, ker bi lahko drugemu prodali.

I. Ž. v O. Čista voda v vodnjaku smrdi. Kaj naj ukrenem? — Kar zadeva vodnjakov, se obračajte na Higijenski zavod v Ljubljani, od tam boste prejeli vsa navodila gg. strokovnjakov zastoj na razpolago.

A. F. v Š. Na sosedovi parceli na meji rastejo hrasti, ki delajo senco njivi. — Na drugi meji je zasajeno grmovje za živo mejo. Po dogovoru bi se moralo sekati na meter visoko, a sosed noče. Kaj naj naredim? — V prvi zadevi glede hrastov ne morete drugega napraviti kakor to, da posekate veje, ki visijo čez mejo nad vaš svet, v kolikor visijo čez. — Glede žive meje morate sosedu dokazati s pričami ali pogodbo, da se je sosed tako zavezal, da bo sekal mejo. Najboljše ukreneta oba, da gresta drug drugemu na roko, dobra sosesčina je zlata vredna.

J. F. v D. Sin je bil ranjen. Zdravnik zahteva od mene povračilo. Ali sem dolžen plačati? Sin je 24 let star. — Zdravnik ima pravico zahtevati plačilo. Ako sin sam ne plača, zahteva od vas. Pošteno je, da plačate, sin pa vam povrne, oziroma povrniti mora tisti, ki ga je ranil. Kdaj bodo fantje uvideli, da surovost in pretep dela škodo in sramoto vsaki domači hiši?

D. M. v R. v. Nekdo mi je dolžen. Ali lahko kar obdržim njegov sod? — Vi terjate denar nazaj. Če ne da, tedaj tožite in zarubite kar ima. Ta čas ne dajte sode iz rok.

Isti. Smejo lovci streljati pse in mačke v gozdu ali na polju? — Smejo, v kolikor to zakon dovoljuje. Lovski zakon smo že objavili.

Isti. Kaj pomeni na kuverti tiskovina? — Tis-

kovina je samo tiskano sporočilo, zato se pošilja v odprtem pismu le z znamko 25 par.

N. K. v H. Kako naj napravimo, da se skupna gmajna razdeli? — Najbolje sporazumno, vsi lastniki stopite skupaj. Če je pa spor, uredite pri občini, prepire pa pri sodniji. Le brez tožbe! Zoper slabe občinske ceste se pa pritožite na srezko načelstvo, ako pritožbe doma nič ne zaležejo.

J. H. v R. Ali mora občina na občinski cesti, ki gre preko potoka, most popraviti? — Seveda mora. Ako občina onemogoči po svoji cesti prevoze, imate pravico pritožbe na sresko načelstvo.

A. G. v K. Od neke družbe v Mariboru sem kupil srečke, plačal vse, ali srečk ne dobim. — V priporočenem pismu zahtevajte, da vam srečke takoj pošljejo, če ne, jih morate tožiti!

A. N. v D. Ali sme občina dati poselsko knjižico mladoletnemu brez privoljenja očeta? — Ne sme. Smela bi le tedaj, če je oče pod kuratelo. Tedaj bi moral dati dovoljenje varuh mladoletnega.

B. V. 2, 3. Ali sem dolžen plačati odvetniku tole vsoto...? — Pri tožbah lahko vsak zahteva, da sodnija odmeri odvetniške stroške. Če pa odvetnik dela pogodbe za vas, ima pravico računati po svoji odvetniški tarifi. Vaš slučaj je malo nejasen. Ako vas od leta 1927 dalje sploh ni terjal, je terjatev zastarela. Ako sedaj nič nimate razen prevzitek, vas bo pustil pri miru. Kupnih pogodb navadno ne delamo pred odvetniki, ampak pred notarji.

Č. V. v F. Ali je za zidanje kapele potrebno stavbeno dovoljenje? — Kapela ni ob cesti in ni stavba, kjer bi se prebivalo, zato ni potrebno za njo stavbeno dovoljenje, razven cerkvenega. Sicer pa zidar, ki ho zidal, mora vse te reči urediti.

A. J. št. 292 K. Kako bi smel moj sorodnik iz Avstrije pri meni bivati dalje časa? — Vaš sorodnik mora imeti potni list. S tem se zgodi pri naši oblasti (na srezu), da mu dovoljenje za bivanje podaljšajo, kakor hitro bi prvo dovoljenje poteklo. In to se ponavlja. Enkratno dovoljenje se daje navadno na šest mesecev.

J. Č. v V. Občina noče dela za kuluk, ampak denar? — Za vaš slučaj prav, ker ste zamudili prijavo, da boste delali.

M. L. P. Kaj bo z denarjem v »Samopomoči«? — Sploh ne poveste, katere Samopomoči se ti-

če, ker jih je več. Ponavljamo, da glede Samopomoči ne bomo odgovarjali, ker nimamo vpogleda, zato pojdejo taka pisma v koš!

I. G. v P. Nekdo mi ponuja zavarovanje »Materinska pomoč«. — Čitajte odgovor zgoraj. Mi smo svoje mnenje že povedali. Vsak ima svojo pamet in mi mu modrosti ne moremo dati, ako ne veruje našim besedam: Cesar ne pozna te in niste dognali, da je res dobro, ne sprejmite, ne podpisujte! Vsako stvar preje premislite, ne udajte se lepim besedam, ampak samo svojemu prepričanju!

S. A. v K. Ali mora prodajalec konja dati popisni list, ki ga zahteva vojaška uprava, sicer bi bila pogodba neveljavna? — Prodajalec vam je sicer dolžen dati vse dokumente, če sta se tako zmenila, pogodba pa je kljub temu veljavna, ker ste konja že zdavnaj sprejeli v last.

P. V. v V. Ali ima hčerka pravico do stanovanja po pokojni prevzitekari? — Če je prevzitek bil določen samo za mater, hčerka nima pravice do stanovanja. Ako odgovori ne sprejme, morate sodnijsko odpovedati.

P. P. v K. Kupil sem že pred dvema letoma kos zemlje, ali mi ne da odmeriti. Kaj naj storim? — Če ste plačali in imate potrjeno, tožite. Glede sosedovega drevja je samo to mogoče, da veje ne visijo nad vaš vrt, sicer lahko sadi do meje.

H. F. v L. Kaj se zahteva za trgovski obrtni list? — Tri leta učne dobe, najmanj dve leti pomočniške, polnoletnost. Vaš nečak lahko vloži prošnjo, če ima vse tri dokumente.

M. H. L. H. M. 55. Ali kot slovenski izseljenec lahko dobim zemljo v južni Srbiji? — Obrnite se na izseljeniški urad pri banski upravi v Ljubljani.

L. S. v O. Sodnik me je obsodil plačevati mesečno 110 Din za otroke. — Sodnik je itak milo sodil. S 110 Din mesečno se ne oskrbi lahko dva otroka. Zoper to ni pritožbe.

J. L. v M. Moj delavec je 15 let pri meni, pa ni naš državljan. Kako naj vložim prošnjo? — Izposluje si naj zagotovilo vaše domače občine, da ga sprejme v občinsko zvezo. S tem gre na srezko načelstvo, kjer vložiti prošnjo.

K. B. v O. Ali moram za leto 1930 in 1931 plačati kuluk? — Plačati je treba. Če pa se kje ne more plačati, se naj ne rubi, tako je navodilo banske uprave.

==

ki prégled izgub v svetovni vojni.

Mrtvih vojakov je bilo 9.998.771, težko ranjenih 6.295.512, drugih ranjencev 14.002.039. Civilnih žrtev (žrtev vojne in bombardementov, pokoljev, letalskih napadov, obsojenih zaradi vohunstva in drugega) je bilo 12.000.000. Vojnih sirot je 900.000, vojnih vdov 5 milijonov, beguncev 10 milijonov.

Gmočna škoda, ki jo je povzročila vojna posredno in neposredno, to je uničen vojni material, potopljene ladje, uničene hiše, znaša po Hooverjevemu računu 400.000 milijonov dolarjev.

Največji preder na svetu.

Letos v jeseni bo pre-

ki. Ako so bili sigurni, da se odpravlja Turek na rop, so prijezdili z vso naglico preko Hrvatske med Slovence. Z gradov po Sloveniji je bil opozorjen naš kmet s strelji iz topičev, da bo pridrvel nad njega Turek.

Ker se je pa izkazal opisani način opozorilne službe večkrat kot prepočasen, so uvedli kresove. Na visokih gorah so pripravili velike grmade. Te so začele goreti ena za drugo od hrvatsko-turške meje in oznanile tudi Sloveniji, da se jej bliža turško opustošenje. Slednje opozorilo s sežiganjem kresov je bilo za tedanje čase še najhitrejše in je ostalo v navadi, dokler je teptalo zemljo naše domovine kopito turškega konja.

Ako je napovedal svit gorskih kresov: Turek je vpadel, se je zaprl gospod za varni grajski zid; kmet je ostal na prosti ravnini, oborožen le s kakim nerodnim orodjem. Prepričal se je, da se v slučaju resne nevarnosti ni zanesti na grajsko gospodo, pozidal si je svoje lastne utrdbe. Kot obrambne točke si je izbral cerkve ali pripravne postojanke blizu svetišč in te je utrdil. Kmečke utrdbe krog hramov božjih in blizu njih so imenovali tabore.

Ko so telefonirali kresovi drvenje turških jezdecov, so spravile kmečke roke z vso naglico: deco, žene, starce in blago v cerkev; mdrže in fantje pa so se branili izza utrdbe proti Turkom. Turški vpadniki niso skoraj nikoli dolgo oblegali taborov, gradov po višinah se niti lotili niso.

V slovenskih pokrajinah je nekaj pomenila proti Turkom edino le samopomoč kresov in taborov.

Za turške vpade na hrvatsko in slovensko ozemlje se skraja avstrijska vlada sploh ni zmenila. Šele neprestano prodiranje turške moči je narekovalo vladi uvedbo posebnega turškega davka, čigar dohodki so se uporabljali za vzdrževanje obrambne vojske proti turški sili. Ti vojaki so bili le plačani najemniki, ki so vršili še tedaj slabo svojo dolžnost, če so prejemale redno plačo, a so čisto odrekli, ako so slučajno izostali denarni prejemki. Mnogokrat se je zgodilo, da je plenila najemniška vojska holj med Hrvati ter Slovenci nego čete bosanskih paš.

Početkom 16. stoletja je organizirala vlada obrambo napram Turkom na ta način, da je

Kotlje. Dne 8. maja se je vršil v osnovni šoli v Kottljah zaključek osnovnega samaritankega tečaja, kateri je trajal od 15. novembra 1931 do 7. februarja 1932 ob prav dobri udeležbi od strani domačinov. Sklepu je prisostvoval poleg tečajnikov tudi del ostalega občinstva. Oblast je zastopal sreski načelnik g. dr. Hacin iz Prevalj, krajevni odbor Rdečega križa v Guštanju pa njega predsednik, tajnik, trije odborniki in ena odbornica. Po pozdravu g. župana Petriča je povzel besedo vodja in predavatelj tečaja zdravnik g. dr. Boštjan Errath. Govoril je o pomenu in važnosti samaritanskega, o organizaciji Rdečega križa, in o nalogah dobrega samaritana. Zahvalil se je občinstvu za veliko zanimanje in krajevnim faktorjem za intenzivno sodelovanje. Sreski načelnik g. dr. Hacin je čestital krajevnemu odboru Rdečega križa v Guštanju, pod čigar okriljem se je vršil tečaj, k lepim uspehom, ki se vrstijo drug za drugim. Vzpodbujal je k nadaljnjemu požrtvovalnemu delu, navzoče pa je pozival, da se srčno okrog te prekristne organizacije in delujejo v duhu njenih pravil. Nato je govoril šolski upravitelj g. Adolf Sokol v imenu tečajnikov in krajevnega tečajnega odbora za Kotlje. Da je tečaj v splošno zadovoljnost uspel, je pripisovati lepi vzajemnosti in složnemu delu lokalnih faktorjev in tečajnikov ter tečajnic, predvsem pa požrtvovalnosti g. dr. Erratha. Vse priznanje gre tudi g. Rajku Kotniku, ki je tečaj zelo podprl in se mnogo trudil za čim lepši uspeh. Konečno je poklonila poštarica gđe. Elica Krakerjeva v poetičnih besedah g. dr. Errathu krasen šopek svežih klinčkov in vrtnic v znak priznanja in hvaležnosti, nakar so se izvršila razdelitev samarijanskih listin 23 tečajnikom.

Otiški vrh pri Dravogradu. V noči zadnjega aprila na prvi maj smo šentpeterski fantje razsvetlili celo župnijo in daleč na Koroško in Štajersko s posebnim ognjem. Na vrhu pohorskega grebena, visokega okoli 700 metrov, smo napravili velik kres, da naznanja prvi maj. Spuščali smo rakete in streljali s topi, da je kar grmelo tja pod Urško goro; postavili

smo mlaj in fanije so nas razveselili s svojo godbo. — Žalostno so zapeli zvonovi sv. Petra in podružnične cerkve sv. Ožbalta ter naznanjali, da je dne 30. aprila umrl g. Mihael Gnamuš, po dom. Hribernik, v prezgodnji starosti 62 let. Mož je bil dalje časa cerkveni ključar pri podružni cerkvi sv. Ožbalta. Z veliko žalostjo in s potrtim srcem smo ga dne 2. maja položili v hladni grob. Bog mu daj večni mir in pokoj! Domačim iskreno sožalje! — Morda bi si kdo mislil, da nas nič ne obiščejo vlomilci, pa je ravno narobe. Ponoči od 2. na 3. maja so neznani vlomilci vdri v klet g. Antona Navenšek in mu odnesli okoli 40 kg slanine. Ko so izvršili svojo drzno nalogo, so izginili neznano kam. Že drugi dan so bili obveščeni orožniki o tem vladu, do zdaj pa se jim še ni posrečilo izslediti vlomilcev.

Brasternica pri Kamnici. Ravno zdaj pridi k nam, ki ljubiš lepoto kraja in krasoto lepo obdelanih njiv in dobro oskrbljenih vinogradov. Predvsem pa boš rad gledal naše mnogoštevne sadonosnike v najbujnejšem cvetju, iz katerih se svetlikajo naše hiše kakor lepo okrašeni majniški oltarji. Videti bi tudi, kako radi se zbiramo večer za večerom pri naši vaški kapeli, da častimo majniško Kraljico ter prosimo obilnega hlagoslova božjega.

Sv. Barbara v Slov. gorica. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 13. junija tega leta veliko tombolo pri g. Kirbišu ob priliki župnega sestanka.

Sv. Benedikt v Slov. gorica. Pri vdovi Magdalen Ješovnik v Bračkovci je služil za hlapca Jožef Belci. Domači sin Janez Ješovnik je živel s hlapcem v prepiru, ker je imel Belci pri materi glavno besedo. V kregu je navalil hlapec na večer na domačega sina z motiko, ta je stekel po puško in ustrelil v razjarjenosti Belcia. Janez se je sam javil orožnikom, ki so ga predali v zapore okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu.

Sv. Ana v Slov. gorica. V lepem številu smo spremljali v nedeljo, 1. maja, k zadnjemu počitku daleč naokrog znanega in spoštovanega moža Antona Droz, posestnika iz Žic. Rajni je bil vzor moža v verskem in narodnem oziru. Bil je marljiv in skrben ter si je veliko prizadeval pripraviti sebi in svojim lepo bodočnost. Rad je zahajal v cerkev in k svetim zakramentom, ni ga zadrževala huda zima ne

blato, da ne bi v nedeljo in praznik spoinil svoje krščanske dolžnosti. Vso zimo je bolehal na vodeniki, katera mu je povzročala hude bolečine. Pa vse je voljno prenašal; pokrepčan s svetimi zakramenti je kot sedemdesetletni starček dne 28. aprila mirno v Gospodu zaspal. Da je bil čistan in priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Kot dolgoletnemu naročniku »Slov. gospodarja« želimo njegovi duši večni mir in pokoj, njegovi ženi, sinu in hčeram pa naše sožalje.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V sredo pred Križevim je bila ob veliki udeležbi pokopana Marija Mlakar, rojena Jurič, vdova uglednega kmeta Antona in svakinja že rajnega slovitega našega vojaka č. g. dekana dr. Ivana Mlakarja. Bog daj blagi ženi večni mir! Na sedmini so žalujoči zbrali za novo bogoslovje 110 Din. Bog plačaj vsem darovalcem! — V nedeljo, dne 8. maja je opoldne prihrula nevihta s točo, ki se je četrt ure gosto sipala. Naj bi nam bilo odslej z njo prizaneseno!

Slov. Bistrica. Dne 6. maja je bil tukaj pokopan g. Jožef Pichler, inšpektor davčne uprave v Slov. Bistrici, ki je dopolnil 56. leto. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, kako je bil rajni spoštovan pri meščanih in v okolici. Pogreba se je udeležilo mnogo uradništva iz Slov. Bistrice, Maribora, Konjice, celo iz Avstrije, kakor tudi požarna bramba. Zibelka je rajnemu tekla v Ločiču, župnija Sv. Urban pri Ptujju, kjer sedaj gospodarja njegova sestra Marija. Po dovršenih študijah se je posvetil službi, katero je vršil 36 let. Pred dvema leti je bil odlikovan z visokim odlikovanjem ter obenem imenovan za inšpektorja davčne uprave. Blagi duši svetila večna luč. Žalujoči soprog, sestri in sorodnikom naše iskreno sožalje!

Ormož. V pondeljek, dne 9. maja je bila občinska seja. Zaradi spremembe trošarinskega zakona se v občinski proračun postavljena proračunska kvota ne bo dosegla. Sklene se iskat sporazum z gostilničarji za pavšaliranje na odpadajoče trošarine. Od tujcev in letoviščarjev se sklone pobirati Din 1.— davka od osebe, dneva in postelje. Glede uvedbe motornih vlakov Murska Sobotna-Pragersko se sklone stopiti v stik s ptujskim mestnim načelstvom glede višine na mesto Ormož odpadajočega prispevka, nakar šele bo mestni odbor v tej zadevi končno javno sklepal. O predlogu občinskega od-

utrdila ozemlje ob hrvatsko-turški meji in ga zasedla z vojaštvom. Obmejne gradove in mesta so obdali z jarki ter močnim obzidjem in nastanili po trdnjavah večje ter manjše vojaške oddelke. Na ta način je bila s časom organizirana vedno pripravljena Vojna krajina.

Vojaško silo v Vojni krajini je ojačila vlada z naselitvijo uskokov ali prebegov. Bili so to iz turškega jarma pobegli Bosanci, ki so se naseljevali po Dalmaciji in Hrvatski. Uskokom je dala avstrijska vlada zemljo in jih oprostila desetine in tlake. Morali so biti stalno pripravljene, da odbijajo turške napade. Imeli so lastne kneze, le njihovi najvišji poveljniki so bili tujci.

Leta 1579. so zgradili močno protiturško trdnjavo Karlovec. Tedaj so določili, da naj prebiva eden od v Vojni krajini poveljujočih generalov v Karlovcu z oblastjo od morja do Save, drugi general se naj zadržuje v trdnjavi Varaždin in naj bo poveljnik od Save do Drave. Prva Vojna krajina se je imenovala »hrvatska«, druga pa »slavonska«. Uskoke so nazivali graničarje. Vrhovno poveljstvo za celo Vojno krajino ali granico je tvo-

rilo notranjeavstrijsko dvorsko vojno svetovlastvo v Gradcu.

Rane, katere je bila usekala kuga krajem ob Sotli in Bistrici na življenju ter imetju, je zacelil čas primeroma hitro. Kužnemu letu so sledile obilne letine. Kmet si je opomogel glede ureditve posesti in razmnožitve živega blaga. Pričelo je zopet živahno trgovanje z živino med Štajerci in Hrvati. Na velikih sejmih so znali Zagorci toliko povedati, kaj da mora prestatati prebivalstvo niže Zagreba in posebno še po Slavoniji od turških vojsk. Mnogo so ljudje govorili o strašnih posetih Turkov po raznih krajih ob Muri v Slov. gorica. Spodnji slovenski kraji so imeli dolgo časa mir pred Turki. Splošno je bilo utrjeno med narodom mnenje, da je oplašila Turčina kuga in ga ne bo tako hitro v goste. Mirna leta so pomogla obsotel-skim revežem na noge, da so imeli vsakdanjega kruha, polič vina in ob svetkih še tudi kaj mese-nega za priboljšek.

(Dalje sledi.)

dana prometu železniška zveza v Italiji: Florencija—Bologna. Nova proga vodi v čisto ravni črti tudi skozi gorovje. Da so pa dosegli ravno smer, so morali zgraditi veliko mostov ter podzemeljskih rovov, kar nikakor ni bila lahka naloga za inženere in delavce. Na dolžino 82.940 m so morali zgraditi 250 umetnih zgradb. Na daljavo 50 km je 31 predorov, 38 mostov in 189 prehodov. Na tej progi je na celem svetu najdaljši predor v dolžini 18.510 metrov. Simplon tunel je sicer dolg 19.700 m, a je zgrajen v dveh rovih, šentgotariski predor je dolg 14.900 m, in predor Mont Cenis pa 13.636 m.